

עטרת שלום

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנושאים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים

פרשת צו – שבת הגדול – חג הפסח

בס"ד, עש"ק פרשת צו
י"ג ניסן תשפ"א – שנה י"ב גליון תקנ"ג

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

ירושלים	6:19	7:33	8:13
בני ברק	6:34	7:35	8:10
ניו יורק	6:49	8:08	8:20
מונטריאל	6:47	8:07	8:19

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה הוא העולה

על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר ואש המזבח תוקד בו (ו.)

ועל דרך זה יש ליתן טעם למה נקרא השבת הזה 'שבת הגדול', משום שרואים אצל יתרו שאמר 'עתה ידעתי כי גדול הו"ה מכל האלהים' (יתרו יח יא), ופרש"י מלמד שהיה מכיר בכל ע"ז שבעולם, שלא הניח ע"ז שלא עבדה. רואים שאם יש בטול ע"ז נקרא 'גדול', אם כן הרי גם בעשירי לחדש ניסן שלקחו את השנה לקרבן פסח (שמות יב ג), שהיתה הע"ז של מצרים כמו שאמרו חז"ל (שמו"ר פו ג), ולכן נקרא השבת הזאת 'שבת הגדול', להורות שביום עשירי לחדש ניסן שהיה בשבת (עיין בתוס' שבת פז: ד"ה ואותו), היה ביטול ע"ז של מצרים.

ועוד יש לומר שדיברנו לעיל, שכתוב 'הוא העולה' שכתוב בוא"ז וקוראים ביו"ד, להורות שהמלכות יתעלה לכינה, ואז יהיה התיקון השלם ויהיה אשת חיל עמרת בעלה, והשם הו"ה יהיה שם יהי"ה. וזה מבואר ממרן האדמו"ר בשער הכוונות של ראש השנה (דרוש ז), שב' שופרות הם, שופר קמן ביום ר"ה והוא בתבונה, ושופר הגדול לעתיד לבוא באימא עילאה הנקראת כינה ע"ש. רואים שגדול מרמז לבחינת כינה.

לכן בגלל שבעשירי לחדש היה בשבת, והיה אז ביטול ע"ז שלקחו ושחטו את ע"ז של מצרים, ונעשה בזה תיקון למלכות, ולכן המלכות נתעלה לכינה שהוא בחינת גדול, ובפרט ששבת עצמו הוא ג"כ תיקון המלכות, ולכן הוא נקרא 'שבת הגדול'.

רעוא דרעוין תשם"ד לפ"ק

לפי זה אפשר לומר, שכאן מדבר התורה איך הוא הדרך להעלות המחשבות זרות הבאים להאדם, ובפרט במדת המלכות, וכמו שאמרנו שהוזה"ק ורשב"י אומרים, שהעולה בא על הרהור הלב, רואים שכאן מדבר התורה מתיקון המחשבות.

וזהו אומרו 'צו שמרמוז לפגם במחשבת ע"ז, היינו שאם פגם במחשבתו במידת המלכות, שבוה צריך לעשות מעשה בפועל כדי להפקיע המחשבה רעה, ולכן אומר התורה שצריך להביא קרבן עולה, שהוא מעשה לבטל את המחשבה רעה של מדת המלכות שהוא כמעשה, וזהו שצריך להזהיר ולזרוז מיד ולדורות מפגם המלכות, וזה מרמז ג"כ רבי שמעון מחסרון כים, כי כו"ס עה"כ בגי' יחוד צ"א, שע"י שישמור עצמו מפגם המלכות יהיה היחוד השלם.

'הוא העולה' הכתיב בוא"ז והקרי ביו"ד. שהקרי מרמז על לעתיד, לרמז שע"י תיקון מדת המלכות, יתעלה המלכות למקום כינה, ואז יהיה התיקון השלם בבחינת אשת חיל עמרת בעלה, והשם הו"ה יהיה שם יהי"ה, שהוא"ז של שם הו"ה יהיה יו"ד, כעין שיהיה היחוד לעתיד שהשם הו"ה יהיה שם יהי"ה (לקי"ת זכריה). 'על מוקדה' במ' ועירא, לרמז שצריך לתקן המלכות שהוא עכשיו בגלות נקודה קטנה. 'על המזבח כל הלילה' שצריכים לתקן כל ימי הגלות בחינת לילה את מדת המלכות. 'עד הבוקר' כשיאיר הקב"ה בוקרו של משיח, ואז יהיה 'זאש המזבח תוקד בו' תמיד בלי שום

פרש"י אין צו אלא לשון זרוז מיד ולדורות. אמר רבי שמעון ביותר צריך לזרוז במקום שיש בו חסרון כים. ובזוה"ק איתא (ח"ג כו.) וז"ל, 'צו את אהרן ואת בניו לאמר' רוא הכא, דהא אוקימנא לית צו אלא עבודה זרה, והכא אתייהבת ליה לאתקרא דהוא מחשבה רעה, ולאעברא לה מגו קודשא, בהאי רעותא דסלקא לעילא. וכן הוא במדרש (ויק"ר ז ג) גופא אמר רשב"י, לעולם אין העולה באה אלא על הרהור הלב.

והביאור בכל זה יש לומר, שזה ידוע אחד מיסודות הגדולים שגילה מרן הבעש"ט הקדוש זי"ע (עיין בעש"ט"ע"ת עמוד התפילה אות קה) הוא הדרך איך להעלות כל המחשבות זרות הבאות להאדם בשעה שעוסק בתורה ותפלה, ואומר שצריך להעלותם בשורש המדה העליונה שמכוון אותו מחשבה זרה כידוע. ועוד אומר (שם אות קנז) שממדת המלכות קשה להעלותם מכולם.

והטעם בזה יש לומר, כי מלכות הוא בחינת מלכותו בכל משלה (תהלים קג יט), שהוא מלכות שמים, ואם הוא פגם בזה המידה, אז הוא כעין פגם עבודה זרה רח"ל, וזה אמרו במסכת קידושין (פז:) שמחשבת ע"ז מצטרפה כאילו עשה מעשה ע"ז. ולכן בשאר מחשבות זרות, אם חושב אח"כ מחשבה אחרת קדושה מעלהו אותו מחשבה רעה, אבל במדת המלכות שמחשבה זרה נחשב למעשה, ובוה לא מועיל מחשבה להוציא מדי מעשה, רק צריך מעשה מצוה בפועל לבטל המחשבה כמו שאמרו חז"ל

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו זי"ע

צו אַת אַהֲרֹן וְאַת בְּנֵייו לְאָמַר זֹאת תּוֹרַת הַעֲלֵה
הוּא הַעֲלֵה עַל מוֹקֵדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלֵּילָה
עַד הַבֶּקֶר וְאַשׁ הַמִּזְבֵּחַ תִּקְדָּה בּוֹ (ו ב).

עין בספר קוה"ק 'נועם אלימלך' מרבנינו רבי אלימלך
מליזענסק זצלה"ה, שמרמו כאן לתורה לשמה
ע"ש. ואפשר לרמוז דהנה הר"ת של 'אש' הוא שיכינת
אל, היינו דזה ידוע ממרן האר"י"ל כוונת תורה
לשמה, לשם ה', וה' יש לה ג' מילואים, כזה ה"י ה"א
ה"ה מספר אל, וזהו כוונת תורה לשמה, וזה ז'אש
המזבח תוקד בו'.

'פרי חיים' מרבנינו חיים יעקב מקאמרנא

וְהִכְהֵן הַמִּשִּׁיחַ תַּחְתֵּיו מִבְּנֵי יַעֲשֶׂה אֹתָהּ חֶק
עוֹלָם לְהוֹיִי"ה כָּלֵיל תִּקְטָר (ו טו)

ר"ל והכהן המשיח צדיק הדור שהוא נמשח ונסמך
מדור לדור, היינו שנמשח סמיכתו מאבות שלו
עד סמיכת יהושע ממשח רבינו ע"ה, צדיק זה הוא
תמיד תחתיו מבניו של מקום, היינו ישראל הקדושים,
כלומר שהוא מוסר נפשו וגופו לצורך ישועתם הצריך
להם, כמו משה רבינו שהיה מוסר עצמו עבור ישראל
הקדושים. וידוע הוא מרז"ל (תק"ו קב). שניצוצין של
משה רבינו ע"ה מתפשטים בכל דרא ודרא, היינו
בצדיקים אמיתים שבכל דור ודור. וזהו והכהן המשיח
צדיק הדור, תחתיו מבניו שהוא מוסר עצמו עבור
ישועת ישראל כדי שלא יבוא עליהם שום רע בעולם,
כנודע מזוהר הקדוש (פ' שמות כ: על הפסוק 'ומשה היה רועה
את צאן יתרו') משם תבין היאך צריך ראש הדור לאהוב
את ישראל הקדושים ע"ש. וזהו יעשה אותה דייקא,
ולא ילך ריקם מתפלתו הזכה עבור ישראל, חק עולם
בכל דור ודור, חק זה לא ימוש מצדיקי הדור על כל
מה שמתפללים עבור צרכי עמך ישראל מרובים, וזהו
חק עולם לה' ב"ה, שהוא חק ולא יעבור, כליל תקטר
ר"ל עבור שיהיה לישראל הקדושים כל צרכיהם, אז
יהיו כל ישראל מקושרים בהקב"ה, בסוד 'ואתם
הדבקים בה' אלהיכם' דייקא 'חיים כלכם היום' (דברים
ד) עלינו ועל כל ישראל אמן.

'בן בית' ה"ב דף טו מרבנינו אליעזר צבי מקאמרנא

אם על תוֹדָה יִקְרִיבֵנוּ וגו' (ז יב).

כי ארבעה צריכין להודות שנפלו תחת הרע שבארבע
יסודות, ולא הפכם בנדיבות לב אל הקדושה. כי
החולה בא מהסתלקות חכמה, ושתה מים הרעים
מים הזדונים, ולזה נפל בחולי מחמת שפירש מן
התורה. ונתפס בבית האסורים מחמת שפנס ביסוד
אש, כעס וגאוה וחילול שבת, בהסתלקות הכנעה
ותשובה בינה. ותעו במדבר בשימון דרך רעב גם
צמא (תהלים קו ד), ע"י שפנס ברוח ממולת, תפארת,

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

טעם שנקרא שבת הגדול

אמר הרה"ק מהאדאם זי"ע בשם רבינו
הרה"ק רבי אליעזר צבי מקאמרנא
זי"ע, אשר השבת שלפני פסח נקרא 'שבת
הגדול' בלשון סגי נהור, כי הוא בכחינת
קמנות שלפני הגדלות של חג הפסח
הבעל"מ.

'נועם שיח'

צו אַת אַהֲרֹן וְאַת בְּנֵייו לְאָמַר זֹאת תּוֹרַת
הַעֲלֵה הוּא הַעֲלֵה עַל מוֹקֵדָה עַל
הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלֵּילָה עַד הַבֶּקֶר וְאַשׁ
הַמִּזְבֵּחַ תִּקְדָּה בּוֹ (ו ב).

פרש"י הקדוש, אין צו אלא לשון זירוז מיד
ולדורות. אר"ש ביותר צריך הכתוב
לזרו במקום שיש בו חסרון כ"ס. אפשר
לפרש שזה ידוע דברי הזוהר הקדוש (ח"ב
פ"ה) וז"ל הקדוש, תנא כל ברכא דלעילא
ותתא ביומא שביעתא תליין. שהשבת קודש
משפיע מוון רוחניות וגשמיות לכל השבוע,
מה שצריכים כל אדם שבישראל. וזה
שמעתי בשם הגה"ק רבי מרדכי מנדרבורנא
זצלה"ה, למה השבת קודם פסח נקרא שבת
הגדול, כי צרכי חג הפסח הם הרבה מאד
יותר מכל החגים שבשנה, וממילא השבת
שקודם פסח צריך להשפיע יותר משאר
השבתות, ולכן נקרא השבת גדול כי הוא
משפיע יותר על כל השבוע של חג הפסח.
וזה ידוע מהכמו"ל (שבת קיד): שהכהנים זרין
הן.

וזה אפשר לרמוז 'מיד ולדורות' עה"כ
בנימטריא השב"ת, וזה שמרמו הפסוק
הנ"ל 'צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת
תורת העולה' אין צו אלא לשון זירוז,
שצריכים הכהנים לזרו את בני ישראל 'מיד
ולדורות' בנימטריא השב"ת, שבני ישראל
ישמרו את השבת קודש, כדי שהשבת
ישפיע עליהם על הכל, שאם חו"ש לא
ישמרו את השבת קודש, חוץ מזה שיש בזה
עבירה גדולה גם לא יהיה להם השפעה, וזה
אר"ש ביותר צריך הכתוב לזרו במקום שיש
בו חסרון כ"ס, שלא יהיה להם כלום. והשם
ירחם על עמו בני ישראל שיכנס בהם רוח
טהרה אכיה"ר.

'מעשה שלום' מרבנינו שלום מקאמרנא

בלשון הרע ובהתפארות ובהכבות רעות נפילות.
ועמד עליו ים לכלעו ובגלים שלו ע"י שפנס במלכות
שמים, ועשה מצות אנשים מלומדה (ישעיה כט יג)
בעצבות ועצלות וחשכות, וכל אלה מצד הרע
שבארבע היסודות. ולכן כשניצול מביא תורה בארבע
מינים להחזירם אל הקדושה, וגם את היצר הרע
מחזירו משד למלאך, וכל זה בנדיבות הלב של היצר
הרע לב רע, להחזירו לב בשר חשמו"ל.

'היכל הברכה' מרבנינו יצחק אייזיק מקאמרנא

פְּגוּל יִהְיֶה וְהִנֵּפֶשׁ הָאֲכֵלֶת מִמֶּנּוּ עוֹנָה תִּשָּׂא (ז
יח)

וקבלנו שאם נתגבר על אדם איזה מדה רעה רחמנא
ליצלן, יעתיק עצמו לאחרת, ושניהם יתבטלו,
כגון מי שנתגבר עליו הכעס, יקח תינוק וישעשע עצמו
עמו וזה אהבה פחותה ושניהם יתבטלו, כי הקליפה
אזלא בפרודא, וכן להיפך, והחכם יבין לאשוריו וילך
בדרך השם ביראה אמיתי. ולכן מחשבת פסול מפקא
מידי פגול (ובחים כט): כי שניהם נתבטלו מכחן הרעה,
ומעתה תבין היטב מחשבת פסול פגול.

'אוצר החיים' מרבנינו יצחק אייזיק מקאמרנא

וּמִפְּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא תֵצֵאוּ שְׁבַעַת יָמִים עַד
יוֹם מוֹלֵאת יְמֵי מַלְאֲכֵיכֶם כִּי שְׁבַעַת יָמִים יִמְלֵא
אֶת יְדֵיכֶם (ת, לג).

רצונו לומר, מכאן ועד סוף הפרשה נדרש לכל הימים
טובים, כלומר 'ומפתח אהל מועד' הוא כנגד ב'
ימים דראש השנה, כי כתיב (דברים כט ט) אתם נצבים
היום כולכם וגו', שזהו 'אהל מועד' שנקהלים כל
ישראל בראש השנה בבתי כנסיות ובבתי מדרשות,
ובא להשמיענו 'לא תצאו שבעת ימים', שהם ששה
ימי תשובה עם ערב יום הכיפורים, שהוא עד יום
מולאת ימי מלאיכם' שנכתבו כולכם לחיים, שנתמלא
כל הימים של כל השנה חותם חיים, והמעם כי שבעת
ימים אלו הם מסוגלים, ימלא את ידכם בכל שלשה
ברכות בנים חיים ומוזנא.

'כאשר עשה ביום הזה צוה ה' לעשות לכפר עליכם'
רצונו לומר פסוק זה מיידי מיום הקדוש, דכתיב
(פז ל) כי ביום הזה יכפר עליכם לפני ה' תטהרו. 'ופתח
אהל מועד תשבו יומם ולילה שבעת ימים' 'ושמרתם
את משמרת ה' ולא תמותו כי כן צויתו' זה הפסוק
מיידי מחג הסוכות ומחג הפסח, כלומר 'תשבו יומם
ולילה שבעת ימים' הוא ימי חג הסוכות, 'ושמרתם את
משמרת הו"ה' זהו חג הפסח, לשמור מחמץ ומשאור
וממשהו חמץ, 'כי כן צויתו' בתורה הקדושה.

'בן בית' מרבנינו אליעזר צבי מקאמרנא

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו זי"ע על חג הפסח

לזכר המדות לרצון הבורא בערב פסח

ובכן אחי ורעי שמעו נא דברי, כי בכל דור דור חייב אדם לראות כאלו הוא יצא ממצרים (פסחים קמ"ו), וכמו שעשו אבותינו מרם צאתם מארץ מצרים, משכו ידיהם מעבודה זרה, וקשטו ותקנו מדותם שיהיה המדות לדעת רצון הבורא. כן אתם שפרו מעשיכם ותתקנו מדותיכם, ותהי זאת נחמתכם שתשמחו בשמחותיכם ובשמחת מלכיתם אלהיכם, ואל שדי יזככם לראות בבנין בתיכם אשר זאת חכותיכם, והש"ת יקבץ נפוצותיכם ועין בעין תראה מלכיתם אלהיכם ובמהרה תהיה תנחומיכם ויגאלנו גאולה שלימה עד עולם אמן כן יעשה י"י צבאות.

זכרון דברים' הרוש לפרשת קדושים מרבינו אלכסנדר סנדר מקאמרנא

תכלית גלות וגאולת מצרים

תכלית גלות וגאולת מצרים, הוא למאום בתאוות העולם, כי ענין יציאת מצרים היה ג"כ על סדר זה, כי פרעה ומצרים הם תאות הומן והרע, וע"י יסורים וסיוגים יצאו ממצרים, ונתקשרו בבניה עלמא דחירות ומאסו לגמרי, בתאוות עולם הזה, עד שהוצרך לבקש מהם 'ישאלה אשה כלי כסף וכלי זהב' (שמות ג כב). ובקריעת ים סוף קשרו המלכות עם החכמה, וביררו כל הניצוצין, והרע נפל למטה למצולות ים, והם העלו המלכות לים החכמה בבירור גדול, בביות הים. ואח"כ במתן תורה העלו המלכות לשער החמשים לאין, אבל לא עמדו בוה, ולא זכו לשמוע בבחינה זאת, רק 'אנכי ולא יהיה לך' (שם כ ב), ואח"כ אמרו 'קרב את ושמע' (דברים ה כד), ואח"כ במעשה העגל נפלו לגמרי מזה. אבל נשאר רושם שע"י אמונה באמת, ובלב אמת, ובמסירות נפש, יכולין אף היום להעלות המלכות עד אין עליון כתר עליון.

נתיב מצותיך' אמונה, כח מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

על ידי סיפור יציאת מצרים ממשיתך נפלאות לכל יום

לא תיך מהם זכר תזכר את אשר עשה הוי"ה אליהם לפרעה ולקלל מצרים. (דברים ז ח) והענין כי כל האותות והמופתים והנפלאות שעשה הש"י עמנו, הם קיימים לעד להשפיע מעין כזה לעולם, ומקרא מלא (יהיה לך) אשר שמת אותות ומופתים בארץ מצרים עד היום הזה, כי הם מאירין לדור דור, על כן צוץ הש"י לספר בנפלאותיו וביציאת מצרים, להמשיך מן הארה והפתיחה הראשונה, שיעשה עמנו עד היום הזה נסים ונפלאות ויגאלנו, ויכניע את שנאנו ערב רב והרשעים הגוים, וישמידם ויכרתם וישפילם במהרה בימינו.

וזה שאמר בכאן 'לא תירא מהם זכר תזכר' שתעשה בחינות זכר דבר משפיע בזכר, כי הפלא הוא זכר להשפיע אותות ומופתים 'עד היום הזה', והראשון נקרא זכר, וכשזוכרין אותו לאשתעו ביציאת מצרים, נעשה זכר להשפיע 'עד היום הזה' נוראות ונפלאות, 'מימים ימימה' (שמות יג י) הראשון נקרא 'ימים' לשון זכר, להמשיך לימימה, וזהו 'זכר תזכר את אשר עשה ה' אליהך לפרעה המסות הגדולה' (דברים י יח), ובוה דתשתעו ותזכר את המפתים והאתת שנעשו בימי פרעה, יהיה זאת הפתיחה שנפתח בימי מצרים זכר משפיע נפלאות 'עד

היום הזה'

'היכל הברכה' דברים נ: מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

שמו של אליהו היה רשום הפתח

ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגף. (שמות יב כג)

ולא יתן המשחית לבא אל ראשי תיבות אליהו. שומר מן המגפה, בעת שבא לישראל נסתלק חיות הקליפות לגמרי. שומר הפתח לחיים לברורים של חיים, וזהו שמו קרישא דהוה רשים על פתחא אליהו. בסוד ולא יתן עליה לבנה (ויקרא ה יא) במסורה, כי כל לבנה הוא המחיה הקליפות, ובעת הסתלקותו משם, מתים כל המשחיתים והבן.

'היכל הברכה' שמות עב: מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

בליל פסח כל אחד יכול להשיג שער החמישים

שמור את הדש האביב ועשית פסח להוי"ה אליהו כי בחדש האביב הוציאך הוי"ה אליהו ממצרים לילך (דברים טז א)

'הוציאך' מלא דמלא בוא' וכו'. דין וחד דואתחנן (ויב). והענין שאמרנו, על גודל היחוד שנעשה בליל פסח, ורע שבעת שיצאו ישראל ממצרים, השינו שער החמשים, יו"ד חירות, שכל עליון, דאפתח כל החמים. והשינו עין החיים וא", וזהו עדיים שקיבלו מהר חורב, שביציאת מצרים היה הארה בעלמא לפי שעה, ואח"כ נסתלק בימי ספירה עד תספרו חמשים יום (ויקרא כג טז) להמשיך בקביעות.

ובקבלת התורה ניתן להם עדיים מהר חורב, שער החמשים חירות, וחיים ועין החיים בקביעות לעולם, אבל מחמת שלא היה זה על ידי זכות שלהם, אלא על ידי זכות משה רבינו, פיתה אותם הרשע בעגל ואברו כל זאת, אבל לא אברו אלא בחינות אלו שיהיה בקביעות אצלם, אבל הארה בעלמא לפי שעה כמו שהיה בעת יציאת מצרים, יכולין להשיג בכל יום בעת התפלה ובפרט בשבת, וכל זה לזכי הנפש המוכנין עצמן לקבל הארה עליונה בעת תורה ומצוות ושבת קודש, אבל בליל פסח כל מי שבשם ישראל יכונה משיג אויה בחינה מן מדרגה זאת כל אחד לפי בחינתו, ולכך אמר הוציאך מלא דמלא, שתשיג בלילי פסח מדרגה זאת לפי שעה כנודע.

'היכל הברכה' דברים ק: מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

חג הפסח היה מיום שנברא העולם

ומצות אָפֶה וְיֵאָכְלוּ. (יש ג א).

ומצות תרין במסורה, דין ואידך צלי אש ומצות (שמות יב ח). לומר לך שהיה פסח ממש ואפה מצות ממש, ולא אכלו חמץ בפסח לזמ זמיתו כמו שלמד אצל אברהם. שיציאת מצרים היה מיום שנברא העולם, ומיום שחמא אדם, עד היום הזה לצאת מוזהמת היצר המורה על החמץ.

'היכל הברכה' בראשית ק"ו: מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

בן זומא הראה לשעתו מה שיהיה לעתיד

אמר רבי אלעזר בן עזריה, הרי אני כבן שבעים שנה, ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות, עד שדרשה בן

זומא וכו' (ברכות פ"א מ"ה).

היינו באמירה, לומר לחבירו ראה בעיניך התגלות אלהות וחדוש עולמות, שאין אורות ועולמות עליונים מתגלים, כי חושך הקליפות גורם, שאי אפשר 'שתאמר' באמירה ראה בעיניך 'ציואות מצרים', עד 'שדרשה בן זומא' והמשיך לשעתו ביטול הקליפות, והראה לכולם, אש מלהטות סביבו, ואורות ועולמות עליונים, בהתגלות רב כמו שיהיה לעתיד, כי בן זומא הוא אחד מזורי המרכבה, והראה לשעתו מה שיהיה לעתיד בהתגלות רב לעיני כל ישראל והבן היטב.

'היכל הברכה' דברים קפא: מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

ענין מה שאומרים מה נשתנה זכו'

מה נשתנה תלילה הנה מקל תלילות. שְׂבָכָל תלילות אָנוּ אוֹקְלִין חֲמִץ וּמִצָּה, תלילה הנה פְּלוּ מִצָּה.

אפשר לפרש את הפזמון שבעל הגדה סידר לאמרם, זה החלי בעוה"ת, כי זה איתא בחכמו"ל (ב"ר ב ד) שלילה קאי על הגלות. והנה לכאורה קשה למה הגלות הזה שאנו עומדים הם באריכות זמן מה שלא מצינו בן בשום גלות שיהיה כ"כ באריכות, שהרי גלות של יבניה היה שבעים שנה, וגלות מצרים היה רד"ו שנה, וא"כ מפני מה דוקא הגלות האחרון היא גדולה מאוד.

והנראה לומר, דהנה מפני מה חרב בית המקדש, והלכנו בגלות בעוונותינו הרבים, אמרו חכמו"ל במסכת יומא (ט:): מקדש ראשון מפני מה חרב, מפני שלשה דברים שהיו בו, עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים, אבל מקדש שני שהיו עוסקין בתורה ובמצוות וגמילות חסדים מפני מה חרב, מפני שהיתה בו שנאת חנם, ללמדך ששקולה שנאת חנם כנגד שלש עבירות עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים. ומאיפה בא שנאת חנם מגאוה, שהוא מדה גרוע ושפילה מכל המדות, ולהיפך הוא ענוה, שע"י ענוה זוכים בני ישראל להשראת השכינה, כמאמר הגמרא במסכת סוטה (י:): 'אני אשכון את דכא' מי שהוא בבחינת ענוה או אני שוכן בתוכו.

ואיתא ג"כ בספרים הקדושים (עין חיים שער קליפת נגה ט"ב) שעכשיו בגלות מעורב טוב ברע, אבל בגאולה השלימה יהיה כולו טוב, כמאמר הכתוב 'את רוח הממאה אעביר מן הארץ' (דברים י ב). וזהו כל העבודה שלנו בקיום המצוות לזכר הטוב מהרע, וע"י יהיה התיקון השלם, ויהיה הגאולה שלימה בבא"ם.

וזה ידוע מברן החיד"א ז"ע"א (הגדה של פסח שנתת הרגל לימוד א) בשם שו"ת הרדב"ז (בשו"ת החדשות סימן תקעו), שחמץ מרמז על היצר הרע שהוא רע, ומצות הוא מרמז על היצר טוב שהוא כולו טוב.

וזה שאמר בעל הגדה מה היינו ע"י בחינת מ"ה שהוא מדת ענוה, נשתנה הלילה הזה שהוא הגלות האחרון, מכל הלילות מכל הגליות, שבכל הלילות אפילו שהיו נגאלים, אעפ"כ היה מעורב חמץ ומצה טוב ברע, אבל כשהיה הגאולה שלימה, אז יהיה כולו מצה כולו טוב בלי שום תערובת רע, ויהיה התיקון השלם. והש"ת יעזור לנו שיהיה הגאולה השלימה בקרוב בב"א.

'נשמת שלום' מועדים מרבינו שלום מקאמרנא

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְכָל זַקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מִשְׁכְּבוּ וְקַחוּ לָכֶם צֵאֵן לְמִשְׁפַּחְתִּיכֶם וְשַׁחֲטוּ הַפֶּסֶחַ. וְלִקְחַתֶּם אֲגֻדַּת אֲזוּב וְטַבַּלְתֶּם בָּדָם אֲשֶׁר בַּסֶּף וְהִגַּעְתֶּם אֶל הַמִּשְׁקוֹף וְאֶל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת מִן הַדָּם אֲשֶׁר בַּסֶּף וְאַתֶּם לֹא תֵצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בֹּקֶר (שמות יב כא-כב)

וזוהו מה שפירש רש"י משכו ידיכם מעבודה זרה, היינו ממ"ט שערי טומאה, וקחו לכם צאן של מצוה, להיחוד של ז"ן ע"י נו"ן שערי בינה, וכמו שאיתא בתיקוני"ז (דף קלא:): שמלת מצוה היא שם הוי"ה, כי מ"צ בא"ת ב"ש י"ה, והוא שם נסתר, בחינת מוחין דאו"א, אמנם ו"ה הוא נגלה, ו"ה ממצוה, בחינת ז"ן.

למה ציוה משה על קרבן פסח לזקני ישראל

ועל זה פירש עוד רש"י, משכו מי שיש לו צאן ימשוך משלו. וקחו מי שאין לו יקח מן השוק. היינו מי שיכול לעשות את היחוד של צא"ן לכד מה טוב, ואם לאו יבקש מאחרים שיסיעוהו לו, ולזה ציוה משה רבינו כל זה לזקני ישראל כדי שהם יסיעוהו לכל אחד ואחד מישראל, כדי שיהיו כל בני ישראל נכללים ביחוד של צא"ן. וזהו למשפחתים היינו כל אחד לפי כוחותיו ויכולתו בעשיית היחוד של צא"ן.

ביאור ושחטו הפסח

ועי"ז יהיה ושחטו הפסח היינו כמו שאמר אליהו הנביא 'עד מתי אתם פסחים על שתי הסעפים אם הוי"ה האלהים לנו אחריו ואם הבעל לנו אחריו' (מלכים א יב כא), היינו כמו שדיברנו שבגלות מצרים היו צריכים לתקן את החטא של אדה"ר כמה שעירב טוב ברע, וזהו השורש מה שפוסחים בני אדם על שני הסעפים מטוב לרע ומרע לטוב, ולזה ציוה ושחטו הפסח שלא יהיו פוסחים מטוב לרע ומרע לטוב, וזהו מה שפרש"י (שמות יב יא) שפסח הוא מלשון דילוג וקפיצה, היינו שצריך לשחוט ולהפסיק מלדלג ולקפוץ מטוב לרע ומרע לטוב.

ועי"ז ולקחתם אגודת אזוב היינו אזוב עה"כ בגי' טו"ב, היינו שע"י שתפרידו טוב מרע, תוכלו לאגוד ולאסוף את כל הניצוצין הטובים מהרע.

המשכת שם מ"ה המתקן את כל העולמות

ועי"ז יהיה וטבלתם בדם היינו בדם נוטריקון ב' ד"ם, וכמו שמבואר בשער הכוונות (דרושי הפסח ד"א) וז"ל: בחינת אימא עילאה המתפשט תוך ז"א, היא נקראת אחי"ה, והנה אות אל"ף שבמילוי אות וא"ו הנתונה בין ב' הווין משם מ"ה, הוא שם אחי"ה ג"כ בריבועו העולה ג"כ ד"ם. ואם תסיר אות א' זו מן ההוי"ה דמ"ה תשאר ההוי"ה כחשבון ד"ם המשך בעמוד הבא <<<<

אבל עין הדעת שהיה מעורב בו טוב ברע היה אסור לו לאכול, כדי שלא יערב בכל העולמות טוב ברע, אבל השטן גורה בחוה שגם העה"ד היא ג"כ 'כי טוב', ועי"ז נתקלקלה כל הבריאה כולה, וזה היה החטא הראשון בעולם, וזוהו נמשכים כל החמאים שיש בעולם, ולכן כל התיקון של דור המבול ודור הפלגה ודור במדבר היה כדי להפריד הטוב מהרע, עד דור של גלות מצרים ששם היה התיקון והפירוד של הטוב מהרע.

ביציאת מצרים יצאו בני ממש"ט שערי טומאה לזנו"ן שערי בינה

והנה איתא ממרן האר"י ז"ל בסידור (סידור רבי שבת, בסדר ההגדה מצוה זו) על הפסוק 'ולא יכלו להתמהמה' (שמות יב לפ) וז"ל: הנה נ' שערים דמסאבותא במצרים, ואם היו ישראל מתעכבים במצרים עוד רגע אחד לא היו יכולין לצאת לעולם כי היו נשקעין בשער הנו"ן דסמרא אחרא עכ"ל. וכ"כ בספח"ק חסד לאברהם (מעין ב נהר נו) ודע שיש מסורת קבלה ביד רז"ל, שישאל נתלכלכו כל כך בשיקוצי מצרים, עד שבערב פסח נכנסו בהיכל מ"ט, שאם ח"ו היו מתעכבים יותר היו נכנסין בהיכל נ' ושוב לא היה להם תקנה עולמית אע"פ שהיו צריכים להיות בני ישראל בגלות מצרים ארבע מאות שנה בפועל עי"ש.

ולכן כשיצאו בני ישראל מארץ מצרים, יצאו מכל המ"ט שערי טומאה, והתחילו להיכנס בנו"ן שערי בינה דקדושה עד חג השבועות, כמו שאיתא ממרן האר"י ז"ל בשער הכוונות (ענין הפסח ד"א) וז"ל: סוד נו"ן ימים שבין פסח לעצרת, הם סוד נו"ן שערי בינה הגדלות עי"ש.

ביאור משכו וקחו לכם צא"ן

לפי כל הקדמות אלו נראה לפרש המקראי קודש, מה שאמר משה לזקני ישראל משכו וקחו לכם צא"ן עפ"י מה שידוע ממרן הבעש"ט הקדוש (בעש"ט עה"ת ויקרא ד) שתיבת צא"ן הוא בגי' היחוד של הוי"ה ארנ"ג, שהוא יחוד קוב"ה ושכינתיה, והנ' של צא"ן הוא בחינת נו"ן שערי בינה, סוד המוחין המווגו אותם עי"ש. ולדרכינו י"ל, שמשך רבינו ציוה להם שע"י קרבן פסח תכונו ליחד קודשא ב"ה ושכינתיה, ועי"ז תצאו ממ"ט שערי טומאה ותכנסו בנו"ן שערי בינה הגדלות, ולזה משכו וקחו לכם צא"ן בגי' שם מ"ה, ושם ארנ"ג במילוי, כזה אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד, בחינת יחוד ז"ן.

פרש"י, משכו מי שיש לו צאן ימשוך משלו. וקחו מי שאין לו יקח מן השוק. ועוד פרש"י לעיל (פסוק ו) משכו ידיכם מעבודה זרה, וקחו לכם צאן של מצוה, והוא מחכמו"ל (שמו"ר טו ב).

גלות מצרים תיקון לחטא של אדה"ר

והנראה לומר, הדנה ידוע ממרן האר"י ז"ל (שער הכוונות דרושי הפסח ד"א) שמה שירדו בני ישראל בגלות בארץ מצרים, היה כדי שיתקנו את כל חלקי השכינה שנפלו במצרים ע"י חטאו של אדה"ר, כמו שהשי"ת הבטיח לעקב אבינו 'אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה' (בראשית מו ד) שיעלה עמהם כל חלקי השכינה שבמצרים, כי הרי כל אדם שנמצא בכל מיני מקומות, הוא כדי שיתקן את חלקי השכינה הנמצא במקום ההוא, כי אם לאו לא היה מגיע לשם, ולכן בני ישראל שירדו למצרים היו צריכים לתקן את חלקי השכינה שנפלו ע"י אדם הראשון והתפורה בכל מיני מקומות, ולכן ירדו בני ישראל במצרים ועבדו שם בחומר ובלבנים ובעבודה קשה, כדי שיתקנו את כל חלקי השכינה שהיו צריכים לתקן במצרים, ולהוציא את הניצוצין ממקום הקל' והרע, בסוד 'יוציא אתכם מכור הברזל ממצרים' (דברים ד כ) כי נדמה מצרים אל הכור אשר בתוכו ניתך הזהב ונפרד מן הסיגים, כי הזהב הנוצר בבטן האדמה, כשמוציאין אותו הוא מלא מינוף וסיגים, דבר אשר לא ישוער ולא תואר זהב לו ולא הדר, עד יתחכם הצורף להגות סיגים מכסף, פעם אחר פעם, זיכך אחר זיכך, לא ראי זה כראי זה, ובכל זיכך מזדכך לאט לאט עד אשר כל הסיגים נפרדים מן הזהב, ואחר כך ניכר היותו זהב, כן הוא ג"כ אצל הניצו"ק עי"ש.

החטא של אדה"ר שעירב טוב ברע

והנה ע"י החטא של אדה"ר גרם עירוב טוב ברע, כי הרי בריאת העולם היה כולו טוב, כמ"ש בכל יום מבריאת העולם 'ורא אלהים כי טוב', שכל יום ויום היה כולו טוב, וטו"ב הוא בגי' הר"ת של הפסוק א'ת ה'שמים ו'את ה'ארץ (בראשית א א) שהוא ר"ת שם אהו"ה, וכמו שאיתא בזוה"ק (ח"א רנא). שבשם אהו"ה ברא הקב"ה את העולם, שהוא גושפנקא דחתים ביה שמיא וארעא. שהקב"ה ברא את העולם שיהיה כולו טוב בלי שום תערובת רע.

אבל אח"כ כשאדם הראשון חטא בעה"ד כתוב 'ותרא האשה כי טוב העץ למאכל' (בראשית ג ו), שבכל עצי הגן היה יכול לאכול כי היו כולו טוב,

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

שביעי של פסח

וַיֹּאמֶר הוֹיִ"ה אֶל מֹשֶׁה מַה תַּעֲשֶׂה אֵלַי דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסְעוּ (שמות יד טו)

בניו כביכול, והוה שאמר 'בעתיקא תליא כלא', היינו גדלות הוה דו"א קדישין תלוי 'אלי', וזאת לא יוכל להיות אלא כשנתגלה כביכול למטה עתיקא קדישא, כדאיתא בע"ח (שער א"א פ"ח) הארה יוצאת כביכול מיסוד דעתיק, אשר תוך מוחא סתימאה, פנימי דדעת דא"א, ובוקע ויוצא הארה שלו עד מצחא דו"א, ומאיר בו, ואז מתבטלין כל הדינים מו"א ע"ש, שבעת הקמנות דו"א, אז הוא כביכול מלא דינים בשמות אלקים, וכשנמשך לו כביכול מעתיקא קדישא מוחין דהוי"ה, אז נעשה כביכול רחמים ממותק מכל הדינים, ועבור זה ברנע זו אשתכח רעוא ורצון בכלהו עלמין עלאין, וכדן נהורא דכלא של יסוד אבא, שהוא אור קדמאה, המאיר מסעו"ם אפילו עד סוף עולם העשיה, והוה דבר אל בני ישראל דעולם העשיה זייסעו .

'כדן אתנהיר כלא כחדא' כשמאיר האור קדמאה מכח עתיקא קדישא על ז"א קדישין, אז מאירין כל עשר ספירות דו"א קדישין, ואור קדמאה הוה מתלבש ע"י השתלשלות עד חסד דו"א, שהוא יד הגדולה, הנקרא יומם דאזיל עם כלהו יומם של ז' ספירות עד מלכות, ובו עשה ז"א מלחמה זו, כדכתיב (שמות יד ל) זיושע ה' ביום ההוא חסד עליון, את ישראל מיד מצרים, ואח"כ כתיב זירא ישראל את היד הגדולה של חסד הוה, אשר עשה ה' בכח החסד הוה 'במצרים', והמעם שבו עשה הקב"ה מלחמה זו, כי אורו גדול למטה כמו למעלה, לזה יכול הוא להתפשט למטה לעשות מלחמה, כי הוא ג"כ כורת ומשכית הקליפות.

'דמשק אליעזר' בשלה נב ע"ב מרבינו אליעזר צני מקאמרנא

איתא בורה (בשלה נב): כתיב (שמות יד טו) ויאמר הו"ה אל משה מה תעשה אלי, ותאנא בספרא דצניעותא (תרומה קעח:), אלי דייקא, בעתיקא תליא כלא, כדן אתנהיר כלא כחדא.

פירוש 'אלי דייקא' שהיו צועקים מעמקי דלכם המהור בלי שום היריור ומחשבה רעה ה"ו נגד הקב"ה, והוה אלי דייקא, 'בעתיקא תליא כלא' לפי שו"א קדישין היה במצרים בבחינת קמנות, תלת כליל בתלת, ואפילו אז בעת יציאת מצרים לא היה עוד עת רצון כל כך שיהיה לז"א ולמלכות בחינת גדלות, שיוכלו לבוא לידי יחוד, ולא עוד שהיה אז לישראל עת צרה מכל סביבותיהם, אזי לא היו יכולין לעלות מ"נ לתו"מ שהם בניהם, שכל היחודים של זו"נ תלוי על ישראל, ואיתא בל"ק"ת (ישעיה) ע"פ במחו בה' עדי עד, כשמכוין בכל התפלות בו"א קדישין מספיק, כי שם נמצא כוללת מא"א מאו"א ישסו"ת, כי כולם נכללין זה בזה תוך ז"א קדישין, נמצא כביכול כשיצאו ישראל ממצרים, שהיה אז ז"א בבחינת קמנות, וישראל היו צועקים ובוכים בתפלתם ככוונה לז"א קדישין, ולא נענה כי קבלת התפלת אינו אלא בזמן הגדלות, וכשנעשה יחודים אז הוא עת רצון לקבל תפלת ישראל, לזה בעת הצרה הזאת שעמדו אז ישראל לא נענה, ולא היה פנאי לישראל להמתין עד שיהיו נענים בעת הגדלות דו"א, וכשראה משה זאת, אמר ה' ילחם לכם' (שמות יד יד), אח"כ זיאמר ה' אל משה, אתה אמרת ה' ז"א קדישין ילחם לישראל כביכול, עבור זה 'מ"ה תצעק אלי' (שם טו), ז"א מבקש שיתגדל עד שהוא כביכול יהיה שלם בשם מ"ה, ואז ילחם עבור ישראל

הנה ידוע ענין הקמנות וצער השכינה בסוד 'אילה זו רחמה צר' (כ"ב סו:), שיש בזה סודות הרבה מאוד, הלואי שנכוין לחלק מן אלף אלפים רבוא רבבות ממה שיש בו, אבל אף על פי כן תורה הוא 'דרוש וקבל שכר' (סו"ה טד). והנה מביאר ב'זוהר' (בשלה נב): כי בשעה שעמדו בני ישראל על ים סוף' היתה השכינה בבחינת 'קמנות' שהוא סוד 'אילה רחמה צר', ואחר כך בעת 'קריעת ים סוף' היתה הישועה על ידי 'עתיקא קדישא' שהוא ארך אנפין, וביאר האר"ז ל' ולקסי תורה בשלה נב: כי הישועה הזאת היתה בכח מידת 'אמת' של 'עתיקא קדישא', ולכן מילות 'מה תצעק אלי' [שאמר הקדוש ברוך הוא ב'קריעת ים סוף'] הם ראשי תיבות אמ"ת. והנה כל זה מרומז בפסוק (תהלים פה יב) 'אמת מאר"ן תצמח', כי מילת 'מאר"ן' הוא ראשי תיבות 'מאילה רחמה צר', ואמר הפסוק: 'אמת מאילה רחמה צר תצמח', כלומר, ישועת השכינה שהיתה בבחינת 'אילה רחמה צר' 'נצמח' בכח מידת 'אמת', ומידת 'אמת' תלויה בעתיקא' שהוא ארך אנפין כמו שאמרו ב'אדרא רבא' (זוהר נשא קכ): 'אמת בעתיקא תליא', ואמר הקדוש ברוך הוא שהוא 'זעיר אנפין' למשה רבינו 'מה תצעק' (שמות יד טו), למה אתה צועק, 'אלי' הרבר לצעוק ולהתפלל לארך אנפין אשר בו תלוי הישועה, ותפלת 'זעיר אנפין' כך הוא: 'יהי רצון שייכבשו רחמי דעתיק [שהוא ארך אנפין] את כעסי והדינים והקמנות'. ואצל הקדוש ברוך הוא [שהוא זעיר אנפין] התפלה והישועה באים כאחד, כי 'ישועת השם היא כהרף עין', ותיכף נענה על ידי 'עתיקא' שהוא ארך אנפין, ולכן אמר הקדוש ברוך הוא שהוא זעיר אנפין למשה רבינו 'דבר אל בני ישראל ויסעו ואתה הרם את מטך ונטה את ירך על הים ובקעה' (שם טד טו), כי כבר נתקבלה תפילתי לפני 'עתיקא'.

נתיב מצותין עם ביאר משולב. נתיב היחוד אות ה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

המשך עטרת ראשנו

הבקר היינו שכל העבודה הזאת לא תצאו ולא תפסקו לעולם, עד בוקרו של הגאולה שאז יהיה היחוד של זו"ן תדיר בשלימות כמו או"א.

הקב"ה יעזור שנוכל להיות דבוקים תמיד ביחודו של עולם, ונזכה לגאולה השלימה, כי הרי בניסן ננאלו ובניסן עתידין ליגאל (ראש השנה יא.), 'וכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות' (מזכה ז טו), בביאת גואל צדק בב"א.

רעוא דרעוין זו"מ של פסח תשע"ח לפ"ק

דאלפי"ן כנגד מ"ה דאלפי"ן, שהם בחינת מוחין דאימא, הממלאים את ראש ז"א לשלשה חללי גולגלתיה הנקרא אדם.

תיקון המלכות ע"י קרבן פסח

ובזה הכוח והגעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות היינו שזה ידוע (בוה"ק ח"ג קמט. ובהנהגות מהרח"ו אות ד) שציור משיחת הדם אל המשקוף ואל שתי המזוזות, היתה בציור אות ה', שמרמו לה' אחרונה של שם הוי"ה, בחינת מלכות שניתקן עי"ז, ואז נעשה היחוד השלם. ומזהיר התורה ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד

ג"כ, ונמצא כי כל ההוי"ה וולת אות זו היא בגי' ד"ם, וא' זו הרומזת לשם אהי"ה בריבועו, גם הוא בגי' ד"ם, א"כ הוא דם בתוך דם, ובהתחברות דם אהי"ה בדם שארית שם ההוי"ה דאלפי"ן, יהיה שם מ"ה עיי"ש. היינו שעי"ז יתעורר שם מ"ה המתקן את כל העולמות כנודע (עץ חיים שער התיקון פ"א ב).

המשכת הצלם בז"א

והנה ע"י שיתפשט שם אהי"ה בז"א, יתפשט בז"א ג"כ הצלם משם אהי"ה דאלפי"ן, והוה אשר בס"ף עה"כ בגי' שם אהי"ה דאלפי"ן המחיה את האדם, כנודע (שער המצות תוריע) שמילוי אהי"ה

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמורנא זי"ע

דעת רבינו בענין מצות סיפור יציאת מצרים בליל הסדר

מצות סיפור יציאת מצרים בליל הסדר היא מצוה מן התורה, שנאמר (שמות יג ח) 'והגדת לבנך ביום ההוא' וגו'. ואפילו בזמן הזה שאין קרבן פסח, מצות אכילת מצה וסיפור יציאת מצרים הן מן התורה. כדאיתא בגמרא (פסחים כב). שנחלקו אם מצה בזמן הזה מהתורה, לדעת רבא היא מהתורה, וכך נקטו להלכה הר"ף (פסחים שם) **והרמב"ם** (פ"ו מחמץ ומצה ה"א) **והרא"ש** (שם פ"י סימן לו) כרבא שאכילת מצה בזמן הזה שאין פסח היא מהתורה, ולכן אף סיפור יציאת מצרים חיובו מן התורה.

וכך כתב הרמב"ם (פ"ז מחמץ ומצה ה"א) מצות עשה של תורה לספר בנסים ונפלאות שנעשו לאבותינו במצרים בליל חמשה עשר בניסן שנאמר (שמות יג א) 'זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים וכו', ומנין שבליל חמשה עשר, תלמוד לומר (שם יג ח) והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה, בשעה שיש מצה ומרור מונחים לפניך.

~~~~~

מנין המצוות

הרבה ראשונים ממוני המצוות מנו מצוה זו, והם **הרמב"ם** (סה"מ עשה קנז) **והסמ"ג** (עשין מא) **והחינוך** (מצוה כא). ויש מהראשונים שהשמיטו מצוה זו, והם רב **סעדיה גאון** **והיראים והלכות גדולות**. וטעמם כתב **הגר"ף פערלא** (על הרס"ג עשה לג) דעיקר המצוה היא עצם אכילת פסח מצה ומרור, ומצות סיפור יציאת מצרים אינו אלא שאם הבן שואלו צריך להשיב לו, ולכן אין זה מצוה בפני עצמו, ע"ש באריכות.

רבינו בספרו על המצוות 'אוצר החיים' (מצוה כא, שמות עה) גם מנה מצוה זו ממנין המצוות כדרכו בדרך הרמב"ם כדכתב, **מצות עשה לספר ביציאת מצרים בליל ט"ו בניסן, שנאמר** (שמות יג ח) **'והגדת לבנך ביום ההוא'**, ומצוה להודיע להבנים לפי דעתם, ואף על פי שאין אצלו בן מצוה לספר, וכל המרבה לספר הרי זה משובח. וכך כתב רבינו גם **ב'אוצר החיים'** הקצר (מצוה כא) **מצות עשה לספר ביציאת מצרים בליל חמשה עשר בניסן בתחילת הלילה**, שנאמר (שמות יג ג-ח) 'זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים' וגו', 'והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה

עשה הו"ה לי בצאתי ממצרים'.

~~~~~

מה בין מצות ההזכרה שבכל יום למצות

הסיפור בליל פסח

רבים מהאחרונים התקשו מה נתחדש בחיוב הזכרת יציאת מצרים בליל הסדר, והלא גם בשאר ימות השנה יש חיוב הזכרת יציאת מצרים בלילות.

ואפשר לתרץ בדעת רבינו בכמה דרכים:

דרך הראשון

דמצות זכירת יציאת מצרים בכל יום הוא ענף מצוה ממצות עשה דליל פסח.

וכך כתב רבינו ב'אוצר החיים' הקצר (במ"ע שלא נמנו אות מו) על מצות זכירת יציאת מצרים בכל יום, וז"ל: **מצות עשה להזכיר יציאת מצרים בכל יום, שנאמר** (דברים טו א)

'למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך'. **הרמב"ם והסמ"ג והרמב"ן**

הסכימו שזה לא יבוא במנין [המצוות, והטעם שלא מנו מצוה זו, כיון שנאמר (שם)

'לא תאכל עליו חמץ' [וגו'] **'למען תזכור'**, [הרי שהמצוה הוא איסור אכילת חמץ, ועל

ידי זה מביא לזכירת יציאת מצרים]. **והוא כמו 'וראיתם' 'וזכרתם'** (במדבר טו לט)

בציצית, שהמצוה הוא הציצית המביא לידי זכרון המצות. וכן שמירות חמץ מביא

לזכירות מצרים, שלא ישתכח ממנו גודל חסדו, ובוה יבוא לקיים כל המצות. והוא

מצוה כוללת], שתהיה יראתו ואהבתו תמיד על פניו, ונכנע לאל ברוך הוא על גודל חסדו

ומופתיו שעשה עמו, ובוה נקיים כל התרי"ג מצות. כך נראה עד יערה עלינו רוח

ממרום רוח קדוש [בדברי הרמב"ם הלכות חמץ ומצה (פ"ז ה"א) [שכתב מצות עשה של

תורה לספר בנסים ונפלאות שנעשו לאבותינו במצרים בליל חמשה עשר בניסן שנאמר

(שמות יג א) 'זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים' כמו שנאמר (שמות כח) 'זכור את יום

השבת', עכ"ל. הרי] **שסובר דוקא בליל פסח** [הוא עיקר] **המצוה** [כמו שבת], **וכל הימים**

[הוא] דרבנן, [שהוא] **ענף מצוה של ליל פסח. וכך כתב רבינו ב'שולחן הטהור'** (סימן סז ס"ב)

וז"ל: **מצות עשה לזכור יציאת מצרים ביום ובלילה**, [והוא] **ענף מצוה ממצות**

סיפור יציאת מצרים של ליל פסח, והוא

מצות עשה אחת לספר ביציאת מצרים ביום ובלילה, עכ"ל. והכוונה, כמו שכתב ב'אוצר החיים' דכל הימים אינו אלא ענף מצוה ממצות סיפור יציאת מצרים של ליל פסח.

מה הוא **'ענף מצוה'**.

כל המצוות שלא נמנו בכלל תרי"ג, משום שאין נכללות בפורשים, [אשר לכל אחד ואחד ממוני המצוות], הרי הן נחשבות בתור

'ענפי מצוה'. וכן המצוות שנלמדו מיי"ג מדות שהתורה נדרשת בהן, או מהלכה למשה

מסיני שלא נמנו בתרי"ג, נחשבות גם הן ליענפי מצוה, וכן פרטי ואופני המצוות,

אע"פ שבא ביאורן בתורה, נחשבים גם כן ליענפי מצוה, דהיינו כ'ענף' היוצא מעיקר

האילן ומחובר אליו. ויש ענפים למצוות עשה ולמצוות לא תעשה. ואע"פ שלענין קיומן

שוים הן למנין תרי"ג, מכל מקום יש נפקא מינה בין 'ענף מצוה' לבין 'מצוה' שהיא

מתרי"ג. כגון:

א. דב'ענף מצוה' לא אמרינן אתי עשה ודחי לא תעשה. (בינת אדם שער או"ה כלל ח).

ב. וכן הא דכופין אותו לקיים את המצוה, לא אמרינן ב'ענף מצוה'. (בינת אדם שם).

ג. כתב הפרי מגדים (בפתיחה כוללת ח"ג אות ב) הכלל שמצווה חמורה דוחה למצוה קלה,

ועל כן מצות עשה מפורשת דוחה עשה דאיתא מדרשא או הלכה למשה מסיני.

עיי"ש.

ד. אין לוקין אלא על לאו שמכלל תרי"ג, ולא על לאו ד'ענף מצוה'. (פמ"ג שם).

ה. כתב הפרי מגדים (בפתיחה כוללת ח"א אות יב) שבספק בהלכה למשה מסיני ויי"ג מדות ומדרש חז"ל חוץ מגי"ש והיקישא, יש בו

מחלוקת אי אמרינן ספיקו לחומרא או לקולא. עיי"ש.

~~~~~

דרך השני

דמצות זכירת יציאת מצרים בכל יום החובה היא להזכיר לעצמו ענין יציאת

מצרים, ואין מצוה להגיד ענין זה לבניו, אך בליל הסדר המצוה היא לספר לבניו. וכך

כתב רבינו בשו"ט (סימן סז ס"ב), **ונוסף ענף מצוה בליל פסח להגיד ולספר לבניו ולעצמו,**

עכ"ל.

וכך כתב ה'מנחת חינוך' (מצוה כא אות א) ולפי

הטהור (סימן סז ס"ב) נחה דעת רבינו בזה, וכתב בענין הזכירה בכל יום וז"ל: **ואינו יוצא בזה בהירהור הלב אלא בזכירה בפה**, עכ"ל. **וכך כתב החינוך** (מצוה של) וז"ל בא"ד: וכתב גם כן זכירה בענין יציאת מצרים, ועל זכירת מצרים באתנו הקבלה לעשותה בפה, וכמו שאמרו ז"ל (ברכות כא.) בברכת אמת ויציב דאורייתא, ושאר הזכירות די לנו בהם בזכירת הלב לבד, ע"ש. אמנם בשו"ת **חתם סופר** (או"ח סימן טו) האריך ליישב מה בין זכירת יציאת מצרים בכל ימות השנה לליל הסדר, וכתב שבכל ימות השנה יכול אדם לקיים מצות זכירת מצרים בהרהור ומחשבה בעלמא, אבל בליל הסדר מחוייב הוא לספר בפיו את ענין יציאת מצרים. אך בשאגת **אריה** (סימן יג) האריך להוכיח שאף בכל ימות השנה אינו יוצא ידי חובה בהרהור בעלמא, וכן רבינו ב'פני זקן' (ברכות פ"א מ"ה) כתב מה שכתוב במשנה מזכירין יציאת מצרים בלילות, 'מזכירין' (היינו) בפה מלא, ואילו תנא זוכרין הייתי אומר במחשבה זוכר יציאת מצרים, לכך תנא מזכירין לאחרים דהיינו בפה מלא והיינו פרשת ציצית. וכן ב'מעשה ארג' (שם) כתב 'מזכירין' עיין ספרי (כי תצא טו) דמצריך ריבוי על מלת זכור שהוא בפה, דפשטא דקרא קאי על המחשבה ע"ש היטב. וכן ב'מלאכת שלמה' וב'תפארת ישראל' (ברכות פ"א מ"ה) כתבו שאף בכל ימות השנה חייב להוציא בפיו. ע"ש.

שבכל ימות השנה יכול לקיים מצות זכירת יציאת מצרים במחשבה בלב ובמוח, אבל בליל הסדר מחוייב הוא לספר בפיו את ענין יציאת מצרים. **וכך כתב רבינו ב'אוצר החיים'** הקצר (מ"ע שלא נמנו אות ו') בענין מצות זכירת מעשה מרים, וז"ל בא"ד: **ובאמת לא יצא מידי פשוטו, כי הזכירה אינו אלא בלב ובמוח לזכור יציאת מצרים ומרים ומעמד הר סיני, וכן נצטוינו מפי מרן האר"י** (פע"ח שער הק"ש פ"ג, שעה"כ ענין תפלת השחר) **קודם ק"ש לזכור במחשבה את כל אלה** (עיין שוה"ט סימן ס ס"ו), **ומצוה שבמחשבה לא יעלה למנין באין פנים, כי אהבה ויראה נסתרות, אעפ"כ דרשהו** (ספרי ואתחנן ז) **'אהבהו בפי הבריות, כי האוהב יגלה מצפוניו בדבור ובמעשה, וכן האמונה באלהות בדבור, לקבל עליו אמונה שלימה ויחוד שמו, אבל מחשבה שבלב לא יעלה למצוה, וחכמים תיקנו יציאת מצרים לומר בפה, וזכירה של שבת כתיב ביה** (שמות כ ח) **'לקדשו, לקדש בפה מלא את יום השבת, וזכירה במחשבה בעלמא לא יבא למנין, כך נראה עד יערה עלינו רוח טהרה, ולא נחה דעתי עדיין בענין זכירה של יציאת מצרים.**
מה שכתב רבינו יולא נחה דעתי עדיין בענין זכירה של יציאת מצרים בכל יום, דהיינו שהוא עוד מסופק האם די בזכירה במחשבה שבלב בלבד. וכנראה בשלחן

מה שכתבנו אפשר לומר, דתמיד המצוה להזכיר בפני עצמו ולא להגיד לבנו, וכאן המצוה לספר לבנו, אבל אם אין עמו אחר המצוה להזכיר בעצמו שוה לשאר הלילות. וכך כתב **הרשב"ץ** בספרו 'בין שמועה' (מאמר חמץ ח"ג ד"ה מצות).
דרך השלישי
דמצות זכירת יציאת מצרים בכל יום די בקצרה, אך בליל הסדר המצוה היא לספר באריכות ובהרחבה. וכך כתב רבינו בשולחן הטהור' (סימן סז ס"ב), ונוסף ענף מצוה בליל פסח להגיד ולספר כל הענין באריכות, עכ"ל.
 וכך כתב **החוות דעת** בהגדתו 'מעשה ניסים' (בהקדמה) ולפענ"ד נראה דבלילה זו סיפור מעליא בעינן ולא יצא בדיבור אחד כמו שכתבו הם ז"ל דדיבור אחד בכלל זכירה הוא, וזכירה בכל לילה ולילה נצטוינו כדברי רבי אלעזר בן עזריה (ברכות יב:), ומה חידשה התורה בלילה זה יותר, אלא ודאי דבלילה זה סיפור מעליא מכל מה שאירע מראש ועד סוף בעינן וכו'. וכן **הפנים יפות** (סוף פרשת בא ד"ה ויש לפרש) **ומהר"ם שיק** (על תרי"ג מצוות, מצוה כא אות א') ועוד אחרונים כתבו כן. ועיין **בפרי מגדים** (סימן נח פתיחה להלכות ק"ש אות ד') מה שכתב בזה.
ויש עוד דרך שרבינו כנראה שוללו, והוא

בית המדרש **קאמרנא**
 עטרת שלום
 פסח תשפ"א
שואלון ודורשין הלכות חג בהג
 חנוכה להודיע שמעיהו"ת תקושתו שיעורו תורה בינו החג בהיכל בית המדרש בין מנהל למערים סדולאן:
 ביום ראשון ראשון של חג
משה צוקר
 ר"מ בשיבת תורה אור
 מטה מצות ספירת העשרה בחד"ו
 ביום שני א' החודש
יהושע אשכנזי
 ר"מ רב אהרן וויז' פאנץ
 בחג סוכות ביום לפרש סבת וויז'
 ביום שלישי ב' החודש
פינחס מרדכי קוריץ
 ר"מ רב המלך וויז' בשיבת סוכה מועד טעמון
 תנא ר'נו התנא עניו במנהג החג
 ביום רביעי ג' החודש
ישראל זאב פרידמן
 ר"מ סוכות נוה יעקב
 חופת יציאת מצרים בחד"ו בחלום ובאנה
 ביום חמישי ד' החודש
אלורה דיסקין
 מר"מ חשנינה
 עניו שבוע של פסח בחלום ובאנה
 לא נתנו מועדים לישראל אלא כיו שיעסקו בהן בתורה
 מנהג בשעה 6:45 מעריב בשעה 7:25 בברכת חג כשר שמחה הנבאים

בית המדרש **קאמרנא**
 עטרת שלום
 פסח תשפ"א
זמני התפלות
ש"ב'ק פרשת צו שבת הגדול
 מנהג ערש"ק ..... בשעה 6:45
 שחרית ..... (ברית 6:15) יהודי בשעה 6:30
 מנהג ..... בשעה 6:20
וויז' ראשון של פסח
 מעריב לול וויז' ..... בשעה 7:30
 שחרית ..... (ברית 9:00) יהודי 9:15
 מנהג ..... בשעה 6:45
 מעריב מוצאי וויז' ..... בשעה 7:30
חול המועד
 שחרית ..... (ברית 7:45) יהודי בשעה 8:00
 מנהג ..... בשעה 6:45
 מעריב ..... בשעה 7:25
ש"ב'ק וויז' שביעי של פסח
 מנהג ערש"ק וויז' ..... בשעה 6:50
 שחרית ..... (ברית 8:45) יהודי בשעה 9:00
 מנהג ..... בשעה 6:35
 סעודה שלושית ונגילת החג לאחר מנהג מעריב לאחר השקיעה (בשעה לאחר השקיעה)
הנבאים
בברכת חג כשר ושמחה

עטרת תפארת

עובדות וסיפורים מרובתינו ז"ע

עובדין קדישין על יו"ט פסח בצילו של הרה"ק רבינו החוזה מלובלין זי"ע, שנמסרו ע"י הגה"צ רבינו ישראל יצחק הלוי רייזמאן זי"ע ראב"ד מקהלות החסידים בירושלים עיה"ק, ואשר נכתבו מפיו ע"י תלמידו הגה"צ המקובל ר' משה יאיר ווינשטאק זצ"ל, מתוך כתבי ידו הנמצאים באוצר גנוזי המלך כ"ק מן אדמו"ר שליט"א.

סיפורים אחדים מיני רבות שסופרו ע"י רבינו זי"ע המתועדים לראות אור בקרוב עם הוצאת הספר על תולדות חייו הנאדרים בקודש

כך עשה.

בערב פסח אחר הצהריים נכנס בתמימות מסווית לבית הרבנית ובקש ממנה שתקשה לו לחג את חג המצות בביתה עם רבי שמואל בעלה.

הרבנית התנגדה, ואמרה כי הענייתו היא נזא, אין בביתה רק מצה שמורה ולא יותר.

הגביר נחם אותה ואמר חס ושלום אין אני רוצה משלך כלום, יש לי די והותר. ואני מוכן אפילו לספק כל מחסורכם, ותכף הוציא מהמזונות המרובות שהביא אתו כל המלבושים, ומה היתה הפתעתו גדולה, בראותו שכל מלבוש ומלבוש היה תואם הן לבעלת הבית והן לילדים כגדול כקטן. כל אחד לפי מדתו כאלו היה התופר לזכח המדה טרם נתחו את הבדים ושאר חמרי התפיכה.

ואחר כך הוציא בשר ניין והכל היה מוכן לסעודה.

ורבי שמואל לא ידע מפל זה כלל, הוא ידע כי ביתו ריקם ומה לו למהר לחזור לביתו אחר תפלת ערבית, הלא בינו לבינו אין לו במה לסדר סעודת יום טוב. אין לו מאום לעריכת הסדר.

כשראה רבי שמואל לביתו התפעל מאד בראותו איך כי רוח יום טוב שורה על חלל ביתו. הברות דולקים והילדים והילדות מלבשים במלבושים חדשים. הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו.

הגביר נגש לרבי שמואל אחרי שים שלום הוציא מהמזונות מלבושים חדשים לכבוד יום טוב.

השמחה היתה נסוכה על פני רבי שמואל, והשיג מחין דגדלות בזו הרגע.

וכמוכן שהסדר סדר ברב פננות ובשמחה מרבה כראוי וכנאות. גם ביום ראשון דפסח סעד את לבו בסעודה דשנה, ונין ישן נושן לכבוד יום טוב.

כנראה מרב שמחה על הנס הגדול שקרה לו לגם כוס יין ישן במלא המדה. היין פעל עליו ביותר וישן הרבה, ובהקיצו בערב היה כבר שעות מאחרות ונדע ממנהגו של רבו החוזה מלובלין לגמור את עריכת הסדר אפילו עם אמיית ההלל קדם הצות הלילה, ומשום כך הכרח לאמר ההגדה במהירות רב, ולבו נשבר בקרבו על שאינו יכול לכוון היטב בהגדה.

ביום ראשון דחל המועד פסח בא הגביר אל מורו החוזה, אמר לו החוזה אי אי געפעלט מיר דער סדר פון רבי שמואל, סיאזו גענוען לעלא ולעלא, והמשיך ואמר כי פננתו על הסדר של יום השני דיום טוב, ומשום כי אמר את ההגדה בלב נשבר ונדכא, וזה עולה לרצון לפני השם.

ד

המצות המעלות ביותר

החוזה מלובלין נתן למקורביו התלמידים הגדולים קמח שמורה על שלש מצות. גם להרב רבי שמואל מקארובער נתן קמח שמורה על שלש מצות.

בחל המועד פסח היה הרב רבי שמואל אצל החוזה מלובלין, אמר החוזה. אי אי די מצות פון רבי שמואל, זיינען הויך הויך זייער הויך. ושאל אותו החוזה מה הסבה אשר המצות שלך מאירים כל כך בשמים, מה עשית עם הקמח שמורה שנתתי לך,

ענהו הרב רבי שמואל כי סמוך לשכונתו גר איש עני ואביון שאין לו אף מזון סעודה אחת, בלילה הקצתי משנתי מחמת צעקות הילד עקב הרעבון שאחזתו. היה ממש פקוח נפש, ובכן לקחתי את הקמח שמורה שנתן לי הרבי ועשיתי בליסקאלאך והאכלתים את הילד. ופסק מלבכות, והיה בזה משום פקוח נפש, ובעבור שלש מצות קניתי קמח מן השוק.

ה

קדשת המצות של החוזה מלובלין

אנשים באו אל החוזה מלובלין ואמרו לו כי אפית מצותי אנינם על צד היותר טוב.

החוזה התלבש במלבוש עליון והלך אל התנור.

בבואו אל המאפייה, שחק.

כשבא לביתו שאלו אותו סבת השחוק, ענה החוזה ואמר כי ראה איך שהמלאכים שומרים על המצות שלא יפלו בהם וישאל.

א

החוזה מסוף העולם ועד סופו

שמעתי מהרבי מבארנוב זצ"ל כי זקנו הרב הקדוש מראפשיץ והרב הקדוש רבי הערש מזידיטשוב היו מסבים בליל פסח אצל החוזה מלובלין זצ"ל. הלוכלינער הקפיד מאד לומר גם הלל קדם הצות ליל פסח, ומשום כך שומה עליו למהר ולהחיש את כל מעשה הסדר ובמיוחד היה מכרח לבטא את מלות ההגדה במרוץ רב ביותר.

וספר מוה"ר מראפשיץ, כי מהירותו של החוזה מלובלין באמירת ההגדה היתה כל כך רב, עד שבשום אופן לא יכלו להדביקו. ונפלו על המצאה כי אחד אמר העמוד של צד ימין והשני אמר את העמוד של צד שמאל ובלבד שיאמרו פחות או יותר שנה בשנה עם החוזה ובכל פעם שהחוזה דפדף את הדף דפדפו גם הם, ולא הסתכלו כלל על מה שהם מחסירים מספור ההגדה. כל עז חפצם היה "לעמד" שנה עם החוזה במערכת ההגדה של פסח.

והנה התפלאו ביותר כי החוזה בעת אמרו בהגדה דצד עדי באחב, נקט בדרך המליצה ואמר בזה הלשון דרייט זיך א דאקטש בראחוב = (דצד עדש באחוב) =

לא היה שום מוכן לדבורים הללו. אבל ביום ראשון דחל המועד פסח נודע להם על הרוח הקדש ששורה תמיד על החוזה כי נהנה רואה מסוף העולם עד סופו כאדם הרואה לפניו החפץ העומד מולו בארבע אמותיו.

הסבה נודעה מה שספר הקדוש רבי שמעון דיטש תלמידו של הלוכלינער.

וכה היתה ספורו. חשק רב היה לי לבלות את חג המצות בקרבת מורנו. ועשיתי הכנה דרבה לנסע ללובלין, והנה בערב פסח הגעתי לראחוב, עברה קטנה סמוכה ללובלין והשתרגו ועלו עלי סבות מסבות שונות והם הניאו אותי מלעלות ללובלינה, והכרחתי לסדר הסדר בלבדי בעירה ראחוב, אבל למותר להגיד כי כל מחשבותי היו נתונות לרבונו החוזה.

ב

מרגיש במצות של הרב הקדוש מראפשיץ

ספר מוה"ר מראפשיץ כי הגיע קדם פסח ללובלין, והנה הייתי פמוכן בבית אפית המצות עבור מרן החוזה מלובלין. ובקשתי מאת הרעדלער שימסר לי את הרעדלעל כדי שאוכל צו רעדלען שלש המצות כהן לוי ושראל עבור הרבי.

הרעדלער מלא את רצוני ומסר לי את הרעדלעל. אני נקבתי את השלש מצות ועשיתי סימנים בכל אחד מהם.

המצות נאפו ונכנסו אל בית הרבי. כשהרבי התחיל לברך את המצות מה שישקח עבורו ומה שישחלק לתלמידיו, חפש ונפש ומצא את השלש מצות שערבתי אני ולקחם עבורו, ונהיית מאד.

ג

דוקא הסדר הזה מוצא חן בעיני

תלמיד אחד היה להחוזה מלובלין צדיק ונשגב ועני מדכא ביותר, שמו היה רבי שמואל מקארובער, ומספר עליו ספור נפלא.

כאשר הרגיש החוזה ברוח קדשו כי אין להכיר שום דבר על פסח, ממש ביתו ריקם מכל, שלח לקרא לאיש אמיד ביותר.

כשבא העשיר לבית החוזה, אמר לו החוזה שמע לדברי, ואני מבטיח לך עולם הבא.

דע לך כי אין להכיר מקארובער, כלום על חג הפסח, ועל כן הנך מצנה למלא את כל מחסורו החל מהמלבושים של יום טוב לו ולכל בני ביתו ותם עם כל דברי מאכל ומשתה.

תמה העשיר. מאכל ומשקה ניחא. אבל מלבושים איך אפשר לו לדעת מדות המלבושים של הורים בוגרים וילדים וילדות.

ענה לו החוזה. רשם לפניך כל המדות של כל אחד ואחד מבני המשפחה הארץ הרחב הגבה הכל פאשר לכל.

וצנחו כי פאשר יהי המלבושים והמאכל ומשתה מצות תפוחי אדמה יין וחרסת ומיני ירקות וכל שאר צרכי סעודות יום טוב, בעת שכל אלו יהיו מוכנים, אזי תובילם לביתו של רבי שמואל בערב פסח אחר הצות היום. ותשתדל שרבי שמואל לא ידע כלל כי אתה כבר הכינות עבורו כל צרכי יום טוב.